

જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી

વિહેંગાવલોકન

કુલપતિ

જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ

ફોન: +૯૧-૨૮૫-૨૬૭૧૭૮૪, ફેક્સ: +૯૧-૨૮૫-૨૬૭૨૦૦૪

E-mail: vc@jau.in, વેબસાઈટ: www.jau.in

: સંપર્ક:

વિસ્તરણ શિક્ષણ નિયામક

જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ

ફોન: +૯૧-૨૮૫-૨૬૭૨૬૫૩, ફેક્સ: +૯૧-૨૮૫-૨૬૭૧૬૬૬

E-mail: dee@jau.in, વેબસાઈટ: www.jau.in

સપ્ટેમ્બર, ૨૦૧૩

યુનિવર્સિટી વિશે :

ગુજરાત સરકારશી દ્વારા જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીની સ્થાપના અગાઉની ગુજરાત કૃષિ યુનિવર્સિટીના ચાર ભાગ કરી કાર્યદારીય જોગવાઈ મુજબ જૂનાગઢ કાર્યમથક સાથે તા. ૦૧/૦૫/૨૦૦૪ની અસરથી કરવામાં આવેલ છે. આઈ.સી.એ.આર. દ્વારા આ કૃષિ યુનિવર્સિટી તેમજ તેને સંલગ્ન ત્રણ મહાવિદ્યાલયો કૃષિ મહાવિદ્યાલય, કૃષિ ઈજનેરી અને ટેકનોલોજી મહાવિદ્યાલય અને મત્સ્ય વિજ્ઞાન મહાવિદ્યાલયને તા. ૨૫/૦૫/૨૦૦૮ની અસરથી માન્યતા આપેલ છે. જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી હસ્તક હાલમાં સતત મહાવિદ્યાલયો અને ત્રીસ સંશોધન કેન્દ્રો કાર્યરત છે, જે ગુજરાત રાજ્યના કુલ ૧૯૮ લાખ હેક્ટર વિસ્તાર પૈકીના ઉર.૮૨% (૮૪.૩ લાખ હેક્ટર) વિસ્તારનાં સૌરાષ્ટ્ર પ્રદેશના અગિયાર જીલ્લાઓ જૂનાગઢ, રાજકોટ, જામનગર, પોરબંદર, અમરેલી, ભાવનગર, સુરેન્દ્રનગર, મોરબી, બોટાદ, દ્વારકા અને સોમનાથ (ગીર) માં ફ્લાઇએલ છે. હાલમાં આ યુનિવર્સિટી કૃષિ કેન્દ્રો સંશોધન, શિક્ષણ અને વિસ્તરણ શિક્ષણ માટેની એક શ્રેષ્ઠ સંસ્થા છે.

જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ કૃષિ તેમજ તેને સંલગ્ન વિદ્યાશાખાઓમાં શિક્ષણની સુવિધા પૂરી પાડવાનો છે. યુનિવર્સિટી કૃષિ તથા તેને સંલગ્ન ક્ષેત્રોમાં ઉત્પાદકતા તેમજ નફકારકતામાં સતત પ્રગતિ માટે નોચે જણાવેલ ઉદ્દેશો હાથ ધરવા માટે પ્રતિબદ્ધ છે.

- (૧) કૃષિ વિજ્ઞાન, ભાગ્યાત વિજ્ઞાન, પશુ ચિકિત્સા તથા પશુપાલન વિજ્ઞાન, કૃષિ ઈજનેરી, મત્સ્ય – વિજ્ઞાન તેમજ સંલગ્ન વિષયોનું ગુણવત્તાસંબંધ શિક્ષણ આપવું.
- (૨) કૃષિની જાળવણી/ કૃષિના ટકાઉપણ માટે, ઉત્પાદન તથા આવક વધારવા અને કૃષિ તથા તેને સંલગ્ન ક્ષેત્રોમાં ઉદ્ભવતી સમસ્યાઓનાં સુયોગ્ય ઉકેલ માટે સંશોધનો કરી નવી ટેકનોલોજીઓ વિકસાવવી.
- (૩) વિવિધ વિસ્તરણ કાર્યક્રમો દ્વારા ખેડૂતો તેમજ કૃષિ સંસ્થાઓ તથા વિસ્તરણ કાર્યક્રમો સુધી આધુનિક ટેકનોલોજી પહોંચાડવા કાર્યક્રમ પદ્ધતિ વિકસાવવી.

માનવબાળ સુવિધાઓ :

જૂનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ શહેરના મધ્યમાં રેલ્વે સ્ટેશનથી ૪ કિ.મી. તેમજ એસ.ટી. બસ સ્ટેશનથી ૩ કિ.મી.ના અંતરે આવેલી છે. યુનિવર્સિટીનું કેમ્પસ ૮૨૮.૮૮ હેક્ટરમાં ફ્લાઇએલ છે, તેમજ આશારે ૧૫૨૨.૮૮ હેક્ટર જાળીન રાજ્યના ચાર જુદા જુદા આબોહવાતીય વિસ્તાર (જોન ૫, ૬, ૭ અને ૮) હેઠળનાં જુદા જુદા પ્રાદેશિક સંશોધન કેન્દ્રો, પેટા સંશોધન કેન્દ્રો અને કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્રોમાં આવેલી છે.

યુનિવર્સિટી બેલીગીઓ/મકાનો, પ્રયોગશાળાઓ, આધુનિક સુવિધાયુક્ત વર્ગખંડો, જુદી જુદી ક્લોઝેજોનાં તમામ વિભાગોમાં કોમ્પ્યુટર લેબોરેટરીઓ તેમજ સેમીનાર હાલ વગેરે જેવી ભૌતિક સુવિધાઓથી સુસજ્જ છે. યુનિવર્સિટી પાસે આધુનિક નિર્દર્શન અને સંશોધન કેન્દ્રો, ઉપકરણો અને કાર્બ મશીનરી, ગ્રીન ડાઉસ, પોલી ડાઉસ, નેટ ડાઉસ, મત્સ્ય ઉછર તપાવો, અતિથિગૃહો/ગેસ્ટહાઉસ તેમજ આરોય કેન્દ્ર વગેરે ઉપલબ્ધ છે, જે વિદ્યાર્થીઓને તેમજ સ્ટાફને તેમના વ્યક્તિત્વનાં સર્વાંગી વિકાસ માટે પ્રાકૃતિક વાતાવરણ પૂરું પાડે છે.

યુનિવર્સિટીની લાયબ્રેરી સાત મહાવિદ્યાલયો તથા પાંચ પોલીટેકનીકિના વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો તેમજ યુનિવર્સિટી હેઠળનાં સંશોધન કેન્દ્રો અને વિસ્તરણ શિક્ષણ કેન્દ્રોનાં વૈજ્ઞાનિકોને સેવાઓ પૂરી પાડે છે. બે માળના મકાનમાં આશારે દોઢ લાખ પુસ્તકો સંગ્રહ કરવાની કષમતા સાથેની આ એક ખૂબ જ સમૃદ્ધ લાયબ્રેરી છે. હાલમાં આ લાયબ્રેરી ખાતે ૪૫,૦૦૦ પુસ્તકો ઉપલબ્ધ છે. આ ખૂબ જ કિમતી પુસ્તકો વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ, સંશોધન અને સ્પર્ધાત્મક પરિશાઓની તૈયારી માટે ખરા અર્થમાં જરૂરી વાંચન સામગ્રી પૂરી પાડે છે. તદ્વારાંત આ લાયબ્રેરી ખાતે

૧૬,૦૦૦ જેટલા બેંક વોલ્યુમ અને બાવન ભારતીય તેમજ અગ્રીયાર વિદેશી જર્નલ ઉપલબ્ધ છે.

ઇન્ટરનેટ, લાયબ્રેરી, ઇતર પ્રવૃત્તિઓની સુવિધાઓ :

વિદ્યાર્થીઓને તેમજ વૈજ્ઞાનિકોને આધુનિક સુવિધાઓ યુક્ત સાયબ્રેરી કે જેમાં ૧૦૦ એમ.બી.પી.એસ. લેન કનેક્ટિવીટી દ્વારા વિશ્વના કોઈપણ સંશોધન સંલગ્ન માહિતી ઓનલાઈન મેળવી શકે તે માટેની સુવિધા ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે. આ સુવિધાઓ સાચે અગ્રીયાર ઈ-બુક્સ તથા સેરા (CERA) મારકફત ફોરેન જર્નલ એસેસ કરવાની સુવિધા ઉપલબ્ધ છે. હરિયાણા એશ્રીકલ્યારલ યુનિવર્સિટી, હિસ્સાર મારકફત “સમગ્ર ભારતની કૂષ્ઠ યુનિવર્સિટીઓની કૂષ્ઠ પ્રભા ઓનલાઈન ડોક્ટરલ થીસીસ સુવિધા પણ ઉપલબ્ધ છે. સીડીરોમ ડેટાબેઝિઝ જેવા કે, CAB ABSTRACT, AGRICOLA, AGRIS જેવા આધુનિક સોફ્ટવેર દ્વારા આધુનિક વિગતો પ્રાપ્ત કરી શકાય છે. આ ઉપરાત ઈન્ટરનેટ કનેક્ટિવીટી, સ્કનીંગ તથા સીડી રાઈટિંગની સુવિધા વિદ્યાર્થીઓને આ સાયબ્રેરી મારકફત ઉપલબ્ધ કરવામાં આવેલ છે. ઉપરોક્ત સુવિધાઓ માટે ૩૦ જેટલા વર્ક સ્ટેશનો દ્વારા BSNL મારકફત ઈન્ટરનેટ સુવિધા આપવામાં આવે છે. આ સુવિધાનો લાભ સરેરાશ દરરોજ ૨૦૦ થી ૨૫૦ વિદ્યાર્થીઓને તેમજ સ્ટાફ દ્વારા ઉપયોગ કરવામાં આવી રહેલ છે. વિદ્યાર્થીઓને તેના જે તે સત્તનાં વિષયો અનુસાર બુક બેંક મારકફત પુસ્તકો પુરા પાડવામાં આવે છે. વાંચકોને દૈનિક સમાચારાથી અવગત રાખવા લાયબ્રેરી દ્વારા નવ જેટલા સમાચારપત્રો મંગાવવામાં આવે છે. વળી, “Llibsys” સોફ્ટવેર દ્વારા લાયબ્રેરી આધુનિક સમયની માંગ મુજબ અગ્રેસર થઈ રહેલ છે.

લાયબ્રેરી સવારે ૦૮:૦૦ થી સાંજે ૦૫:૧૦ તેમજ સાયબ્રેરી સવારે ૦૮:૦૦ થી રાત્રે ૦૮:૦૦ કલાક સુધી સેવા આપે છે. આ સુવિધા વાંચકો માટે કામકાજના ટિવસોમાં મુલ્લી રાખવામાં આવે છે.

ઇન્ટર પ્રવૃત્તિઓ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓના વિકસ માટે ખેલકૂદ, બાલેટ બોલ, કબડી, વોલીબોલ અને ડિક્કેટ જેવી રમતો માટે સંપર્ક્ષ સુવિધાયુક્ત રમત ગમતનું એક વિશાળ મેદાન ઉપલબ્ધ છે. બેડમિનટન કોર્ટ, ટેબલ ટેનિસ કોર્ટ અને વેઈટ લીફ્ટિંગ પંડની સુવિધા ધરાવતું એક ઈન્જોર સ્ટેડીયમ પણ છે. સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓનાં આયોજન માટે એક મૌદું ઓડિટોરિયમ અને એક ઓપન એર થિયેટર પણ છે.

શિક્ષણ કાર્યક્રમ :

જૂનાગઢ કૂષ્ઠ યુનિવર્સિટી દ્વારા હાલમાં પાંચ વિદ્યાશાખાઓ હેઠળની સાત મહાવિદ્યાલયો; કૂષ્ઠ મહાવિદ્યાલય, કૂષ્ઠ ઈજનેરી અને ટેકનોલોજી મહાવિદ્યાલય, પશુ ચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, બાગાયત વિજ્ઞાન, એશ્રીબીજેનેશ મેનેજમેન્ટ, મત્સ્ય વિજ્ઞાન મહાવિદ્યાલય વેરાવળ, કૂષ્ઠ મહાવિદ્યાલય અમરેલી ખાતે સ્નાતક તેમજ અનુસ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસક્ષમો ચલાવવામાં આવે છે. આ પાંચ વિદ્યાશાખાઓમાં ઉપરોક્ત સાત મહાવિદ્યાલયો મારકફત પ સ્નાતક ડીગ્રીના અભ્યાસક્ષમો, જુદા જુદા ૨૭ વિષયોમાં અનુસ્નાતક ડીગ્રીના અભ્યાસક્ષમો તેમજ ૨૦ જેટલા વિષયોમાં ડોક્ટર્સ ડીગ્રીના અભ્યાસક્ષમો ચલાવવામાં આવે છે.

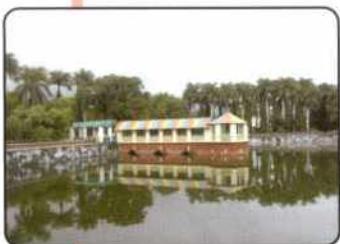
ભારત સરકારશ્રીના નવી દિલ્હી ખાતેના ICAR (ભારતીય કૂષ્ઠ અનુસંધાન પરિષદ) એકીડીટેશન બોર્ડ દ્વારા જૂનાગઢ કૂષ્ઠ યુનિવર્સિટીને તેમજ કૂષ્ઠ મહાવિદ્યાલય, કૂષ્ઠ ઈજનેરી અને ટેકનોલોજી મહાવિદ્યાલય અને મત્સ્ય વિજ્ઞાન મહાવિદ્યાલય વેરાવળના સ્નાતક તેમજ અનુસ્નાતક અભ્યાસક્ષમોને પાંચ વર્ષ માટે (૨૪ જૂન, ૨૦૧૪ સુધી) માન્યતા આપવામાં આવેલ છે.

તદ્વારાંત યુનિવર્સિટી દ્વારા ૨૦૦૮ના વર્ષથી જુદી-જુદી વિદ્યાશાખાના ગ્રંથ વર્ષના પોલીટેકનિક ડિપ્લોમા કોર્સ, પોલીટેકનિક ઈન-

હોટીકલ્યર અને પોલીટેકનિક ઈન એગ્રો પ્રોસેસીંગ જૂનાગઢમાં, પોલીટેકનિક ઈન એગ્રીકલ્યર, ધારી ખાતે, પોલીટેકનિક ઈન હોમસાયન્સ, અમરેલી ખાતે શરૂ કરવામાં આવેલ છે. ચાલુ વર્ષથી બે નવા પોલીટેકનિક રિપ્લાંઓમા કોર્સ, પોલીટેકનિક ઈન એનિમલ હસબન્ડરી, જૂનાગઢ ખાતે તેમજ પોલીટેકનિક ઈન એગ્રી એન્જીનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, તરફડીયા (રાજકોટ) ખાતે તથા સ્નાતક અભ્યાસક્રમની એક કૃષિ મહાવિદ્યાલય અમરેલી ખાતે શરૂ કરવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૩-૧૪ દરમ્યાન વિદેશના વિદ્યાર્થીઓને આપેલ પ્રવેશ અંતર્ગત સુદૂરનાં એક વિદ્યાર્થીને પીએચ.ડી. (એફએમપી)માં, એક ધારાના તથા એક નાઈઝરીયાના વિદ્યાર્થીને એમ.એસ.સી. (એગ્રી) (એગ્રોનોમી અને એક્સ્ટેન્શન)માં તેમજ એક તંત્રજ્ઞાનીયાના વિદ્યાર્થીને એમ.ટેક. (એફએમપી)માં પ્રવેશ આપવામાં આવેલ છે.

કોલેજ/ પોલીટેકનિક	રીશી/ રીપ્લાંઓમા કોર્સ	ચાલુ થયાનું વર્ષ
કૃષિ મહાવિદ્યાલય, જૂનાગઢ	બી.એસ.સી. (એગ્રી.)	૧૯૯૦
	એમ. એસ.સી. (એગ્રી) પીએચ.ડી.	૧૯૯૫
	બી.એસ.સી. (ઓનસ) હોટી.	૨૦૧૨
	એમ. એસ.સી. (હોટી) પીએચ.ડી.	૧૯૯૫
કોલેજ ઓફ એગ્રી. એન્જી નિયરીંગ અને ટેકનોલોજી, જૂનાગઢ (એક્સ્ટેન્શન બાય ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ એન્જીનીયર્સ, કલક્તા ઈન ૨૦૦૦ & AICTE, ન્યૂ દિલ્હી ઈન ૨૦૦૮)	બી.ટેક. (એગ્રી. એન્જી)	૧૯૮૪
	એમ. ટેક. (એગ્રી. એન્જી)	૧૯૯૪
	પીએચ.ડી. (એગ્રી. એન્જી)	૨૦૦૧
મતરય વિજ્ઞાન મહાવિદ્યાલય, વેરાવળ	બી. એફ. એસ.સી.	૧૯૯૧
	એમ. એફ. એસ.સી.	૨૦૦૬
	પીએચ.ડી. (ફિશરીઝ)	૨૦૧૧
પશુ ચિકિત્સા અને પશુપાલન મહાવિદ્યાલય, જૂનાગઢ	બી.વી. એસ.સી. એન્ડ એ.એચ.	૨૦૦૮
	એમ.વી. એસ.સી. પીએચ.ડી. (વેટ)	૨૦૦૮
પીજી ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ એગ્રી. બીજનેસ મેનેજમેન્ટ, જૂનાગઢ	એમ.બી.એ. ઈન એગ્રી. બીજનેશ	૨૦૦૮
પોલીટેકનિક ઈન એગ્રીકલ્યર, ધારી	રીપ્લાંઓમા ઈન એગ્રીકલ્યર	૨૦૦૯
પોલીટેકનિક ઈન હોટીકલ્યર, જૂનાગઢ	રીપ્લાંઓમા ઈન હોટીકલ્યર	૨૦૦૯
પોલીટેકનિક ઈન એગ્રો પ્રોસેસીંગ, જૂનાગઢ	રીપ્લાંઓમા ઈન એગ્રો. પ્રોસેસીંગ	૨૦૦૯
પોલીટેકનિક ઈન હોમ સાયન્સ, અમરેલી (કક્ષત બહેનો માટે)	રીપ્લાંઓમા ઈન હોમ સાયન્સ	૨૦૦૯
કૃષિ મહાવિદ્યાલય.અમરેલી	બી.એસ.સી. (એગ્રી.)	૨૦૧૩
પોલીટેકનિક ઈન એગ્રીકલ્યરલ એન્જીનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી, તરફડીયા	રીપ્લાંઓમા ઈન એગ્રીકલ્યર એન્જીનિયરીંગ એન્ડ ટેકનોલોજી	૨૦૧૩
પોલીટેકનિક ઈન એનિમલ હસબન્ડરી, જૂનાગઢ	રીપ્લાંઓમા ઈન એનિમલ હસબન્ડરી	૨૦૧૩

તંત્રજ્ઞાનીયાના છ વિદ્યાર્થીઓએ બી.એફ. એસ.સી.માં સ્નાતક કક્ષાનો અને અફ્ઘાનીસ્તાનના એક વિદ્યાર્થીએ એમ. એસ.સી. (હોટી.)માં અનુસ્નાતક કક્ષાનો અભ્યાસ પૂર્ણ કરેલ છે. હાલ તંત્રજ્ઞાનીયાના અને મલાવીના એક એક વિદ્યાર્થીઓનો અનુકૂળે એમ.ટેક. (એગ્રી. એન્જી. અને ટેકનોલોજી) અને એમ.બી.એ.માં અભ્યાસ ચાલુ છે.

સંશોધન :

યુનિવર્સિટીમાં વિસ્તારની વિશિષ્ટતા આધારીત ચોકક્સ ઉત્પાદન તકનીકો વિકસિત કરવા વિવિધ વિભાગોને આવરી લેતા મુખ્ય સંશોધન કેન્દ્ર, અલગ—અલગ પાક પરનાં પેટા સંશોધન કેન્દ્રો અને પરિકાળ કેન્દ્રો સહિત કુલ ૩૦ સંશોધન કેન્દ્રો ધરાવે છે. આ કેન્દ્રો નવી વિકસાવેલ જાતો/સંકર જાતો માટે "નફાકારક અને ટકાઉ ઉત્પાદન ટેકનોલોજી પેડેજના" વિકાસ માટે પણ કામ કરે છે.

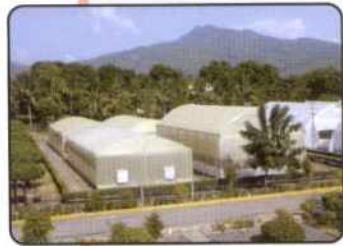
છેલ્લા નવ વર્ષ દરમાન યુનિવર્સિટીના વૈજ્ઞાનિકો દ્વારા બેદૂતો માટે કુલ ૩૭ નવી પાકની જાતો અને ૩૧૮ બેદૂતો માટેની ભલામણો સહિત કુલ ૩૫૮ તકનીકી ભલામણો વર્ષ ૨૦૦૪-૦૫ થી ૨૦૧૨-૧૩ સુધીમાં યુનિવર્સિટીએ આપેલી છે. આ ઉપરાંત વૈજ્ઞાનિકો માટેની કુલ ૮૨ તાંત્રિક ભલામણો પણ કરવામાં આવેલ છે.

આ યુનિવર્સિટીએ નવા પાકની ઉજ જાતો વિકસાવેલ છે, જેમાંથી ૧૪ જાતોની રાજ્ય અને રાષ્ટ્રીય કક્ષાએ ભલામણ થયેલ છે.

પાક સમિતિ	ભલામણ		
	બેદૂતો માટે	વૈજ્ઞાનિકો માટે	
પાક સુધારણા	૩૭	૦૨	
પાક ઉત્પાદન	૧૩૮	૧૪	
પાક સંરક્ષણ	૮૦	૧૮	
બાગાયત અને કૃષિ વન નિર્માણ	૩૨	૦૪	
કૃષિ ઈજનેરી	૪૧	૧૦	
મત્સ્ય વિજ્ઞાન	૧૨	૧૦	
પશુ વિજ્ઞાન	૧૨	૦૪	
બેઝીક વિજ્ઞાન	૦૩	૧૩	
સામાજિક વિજ્ઞાન	૦૦	૦૭	
	કુલ	૩૫૮	૮૨

યુનિવર્સિટીના આરંભથી જ સંશોધન કેન્દ્રો યુનિવર્સિટીનો ફાળો અમુલ્ય રહેલ છે, જે અંતર્ગત મગફળીની આઠ જાતો, બાજરાની છ જાતો, ભીડાની ૪ જાતો, તલ અને રીગણની ત્રણ—ત્રણ જાતો, વાલની બે જાતો, ઘઉં, ઓરંડા, ચણા, ટમેટા, લસણ, તુરીયા, સોયાબીન, સીતાફળ, નાળીયેર, કપાસ અને શેરરીની એક—એક જાત વિકસાવેલ છે.

વધુમાં આ યુનિવર્સિટી દ્વારા જુદા—જુદા પાકોની જુદી—જુદી જાતોના બીજ ઉત્પાદન કાર્યક્રમ પણ લેવામાં આવે છે. મેગા સીડ પ્રોજેક્ટ દ્વારા વર્ષ ૨૦૦૫-૦૭ થી ૨૦૧૨-૧૩ સુધીમાં લગભગ ૧૨,૭૭૧ કવીન્ટલ બ્રીડર સીડ (સંવર્ધક બીજ) અને ૪૭,૩૨૪ કવીન્ટલ ટુથ્થુલ સીડનું ઉત્પાદન કરેલ છે. આ સમયગાળા દરમાન કુલ ૨,૧૪,૩૫૭ કણ પાકની કલમો, ૩,૭૭,૩૫૨ છોડના રોપાઓ અને ૫,૫૦,૦૦૮ ઘરું બેદૂતોને આપેલ છે. યુનિવર્સિટીના પ્રારંભથી અત્યાર સુધીમાં કુલ ૨૨ સંશોધન યોજનાઓ ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ, ભારત સરકાર, ગુજરાત સરકાર અને અન્ય એજન્સી દ્વારા મંજૂર થયેલ છે.

અત્યાર સુધીમાં આ યુનિવર્સિટીના માનવ સંસાધન વિકાસ કેઠળ જુદા જુદા સ્થળોએ યોજાતા સેમીનાર, કોન્ફરન્સ, કાર્યક્રમ, ચુપ્પ મીટિંગ વગેરે જેવા અલગ-અલગ કાર્યક્રમોમાં આ યુનિવર્સિટીના ઉત્તેષ્ણતાનિકોએ ભાગ લીધો છે અને યુનિવર્સિટી દ્વારા આવા ત૪ કાર્યક્રમો યોજેલ છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા છેલ્લા નવ વર્ષમાં રાખ્યી અને આંતર રાખ્યી સંસ્થાઓ સાથે શિક્ષણ અને સંશોધનની કામગીરી માટે ૧૮ એમ. ઓ. યુ. કરેલ છે. વળી સાઉથ આફ્રિકા, તાંજાનીયા, ઇઝરાયેલ અને ઇન્ડોનેશિયા જેવા જુદા-જુદા દેશના પ્રતિનિધિ મંડળોએ જુનાગઢ કૃષિ યુનિવર્સિટીની મુલાકાત લીધી છે.

આ યુનિવર્સિટીના વૈજ્ઞાનિકોનું સંશોધન લેખો બાબતે રાખ્યી અને આંતર રાખ્યી સ્તરે પ્રકાશનમાં મોટું યોગદાન રહેલ છે. યુનિવર્સિટી દ્વારા કુલ ૨૩૭૩ સંશોધન પેપરો અને પુસ્તકો પ્રકાશિત થયેલ છે. વધુમાં બાજરાની જાતો જેવી કે જીએચ્બી-૫૨૬, જીએચ્બી-૫૫૮, જીએચ્બી-૫૩૮, જીએચ્બી-૭૧૮ અને જીએચ્બી-૭૪૪, તલની જાતો ગુ.-તલ-૧૦ (કાળા) અને ગુજરાત તલ-૩, કપાસની જાતો ગુ. કપાસ-૧૮ તેમજ મગફળીની જાતો જીજી-૩, જીજી-૫, જીજી-૬, જીજી-૭, જીજી-૮, જીજી-૯, જીજી-૧૧, જીજી-૧૪, જીજી-૧૫, જીજી-૧૬, જીજી-૨૧ અને જીજી-૨૨-એચ્પીએસ-૧ની નોંધણી PPV અને FRMાં કરેલ છે. શ્રી.આઈ. રજીસ્ટ્રેશન ભારત સરકાર, ચેનાઈ દ્વારા જુનાગઢનો ગીર વિસ્તાર અને અમરેલી જીલ્લાને ગીર કેસર કરીનો ‘શ્રી.આઈ. નંબર ૧૮૫’ તરીકે નોંધણી કરેલ છે.

વિસ્તારણ :

હાલમાં કૃષિ ડીપ્લોમાં સ્કૂલ, બેકરી તાલીમ કેન્દ્ર, માળી તાલીમ કેન્દ્ર, તાલીમ અને મુલાકાત યોજના, સરદાર સ્મૃતિ કેન્દ્ર, ખેત સલાહ સેવા કેન્દ્ર, ૬ કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, મત્સ્ય પાલન વિસ્તરણ કાર્યક્રમો, કૃષિ તકનીકી માહિતી કેન્દ્ર, સેન્ટર ઓફ કોમ્પ્યુનિકેશન નેટવર્ક, સીડ વિલેજ જેવા વિસ્તરણના કાર્યક્રમો આ યુનિવર્સિટી દ્વારા ખેડૂતોને કૃષીની નવીનતમ માહિતી આપવા માટે કાર્યરત છે. આમ, ઉપરોક્ત વિસ્તરણ કાર્યક્રમો મારફત ખેડૂતોનો ઉત્પાદ વધારી અને તેના અલગ-અલગ પાકોનું વિપુલ પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વધારવામાં અને તેની ખેતીને નફાકારક બનાવવામાં યુનિવર્સિટીની વિસ્તરણ પ્રવૃત્તિઓનું ઉત્કૃષ્ટ પ્રદાન રહેલું છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા કરવામાં આવેલ નવીનતમ સંશોધનો અને તેને સંબંધિત ટેકનોલોજી ખેડૂતો સુધી પહોંચાડવા વિસ્તારણ શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા અલગ-અલગ કાર્યક્રમો જેવા કે, ખેડૂત સભા, ચુપ્પ ચર્ચા, ખેડૂત સેવા, ખેત હવામાન સેવા સલાહ, પાક નિર્દર્શન, શૈક્ષણિક પ્રવાસ, સેમીનાર, પશુ નિરાન ક્રેમ્ચ, પ્રદર્શન, કૃષિ મેળા, કૃષિ મહોત્સવ, રેનીયો ટોક, ટી.વી. પ્રોગ્રામ, પત્ર અને ફોન દ્વારા માહિતી આપવી, કૃષિ સાહિત્યનું પ્રકાશન, પ્રેસનોટ, ટેકનોલોજી વીકની ઉજવણી, જુદા જુદા પાકોની ખેતી પદ્ધતિ પર તૈયાર કરેલી વીકિયો ફીલ્મ દેખાડી, વગેરે કાર્યક્રમો યોજવામાં આવે છે. છેલ્લા આડ વર્ષમાં ખેડૂતોમાં નવી ટેકનોલોજીનો પ્રચાર-પ્રસાર કરવા માટે લગભગ ૪૧૮૫ કરતા વધારે પ્રથમ હરોળનાં નિર્દર્શનો મગફળી, એરંડા, તલ, કપાસ, બાજરા, ઘઉ, જીરુ અને ચણા વગેરે પાકોમાં યોજવામાં આવેલ છે.

યુનિવર્સિટી દ્વારા બાયોફિલ્દાઈઝર અને બાયો એજન્ટનું ઉત્પાદન કરવામાં આવે છે. બાયો એજન્ટ પાકના રોગ અને જીવાત નિયંત્રણ માટે ઉપયોગી છે, જેવા કે, ટ્રાયકોડર્મ હરજેનીયમ, ટ્રાયકોડર્મ ચીલોનીસ, અન.પી.વી., બીવેરીયા બેશીયાના, વગેરે. આ પ્રકારના બાયો એજન્ટનું યુનિવર્સિટી દ્વારા ખેડૂતોને વેચાણ કરવામાં આવે છે.

